

ÚTIJELENTÉS

Kiküldő szerv: Országos Széchényi Könyvtár
Főhatóság: Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

Kiküldött:

Gazdag Tiborné csoportvezető
a Magyar ISSN Nemzeti Központ igazgatója
Országos Széchényi Könyvtár, Gyűjteményfejlesztési Főosztály és Nemzeti Bibliográfiai Központ, Periodikafeldolgozó osztály
Költségek fedezése: OSZK

A kiküldetés helye:

Amszterdam, Hollandia

A kiküldetés ideje:

2005. február 2-6.

A kiküldetés célja:

részvétel nemzetközi munkacsoport tevékenységében,
az ISO 3297:1998, *International Standard Serial Number (ISSN)* szabvány felülvizsgálatában

4th Meeting of the

ISO/TC 46/SC 9/WG 5 (Revision of ISO 3297) ISSN Standard Revision Working Group

*

ISO/TC 46/SC 9/WG 5 (ISO 3297 felülvizsgálat) ISSN Szabvány Revíziós Munkacsoportjának

4. Ülése

2005. február 3-4.

Helye:

Elsevier BV (Corporate Office), Radarweg 29, Amsterdam 1043 NX

A projekt honlapja:

<http://www.nlc-bnc.ca/iso/tc46sc9/wg5.htm>

Rendező fél:

Elsevier B.V.

Paul Mostert, senior publishing technology manager, ScienceDirect
Elsevier BV (Corporate Office), Radarweg 29, Amsterdam 1043 NX, The Netherlands

Tel.: (+31 0) 20 485 3574

E-posta: P.Mostert@Elsevier.com

A tárgyalás nyelve: angol

Részvevők:

ISO tagszervezetek delegált szakértői

(országok szerinti betűrendben)

Név	Ország	Intézmény
Regina Reynolds	Amerikai Egyesült Államok	LoC-NSDP, ISSN US
Ed Pentz	Amerikai Egyesült Államok	Crossref
Yvette Diven	Amerikai Egyesült Államok	Bowker
Eva Jerabkova	Cseh Köztársaság	STK, ISSN Czech Republic
Robina Clayphan	Egyesült Királyság	British Library / BSI (British Standards Institution)
Frédérique Flamerie de Lachapelle	Franciaország	BnF, ISSN France
Francoise Pellé	Franciaország	ISSN IC igazgató ; a WG5 elnöke
Alain Roucolle	Franciaország	ISSN IC ; jegyzőkönyvvezető
Pierre Godefroy	Franciaország	ISSN IC ; jegyzőkönyvvezető
Jasenska Zajec	Horvátország	NUL, ISSN Croatia
Elizabeth Gazdag	Magyarország	Országos Széchényi Könyvtár, ISSN Hungary
Zofia Johansen	Norvégia	Nasjonalbiblioteket, ISSN Norway
Agneta Holmenmark	Svédország	Royal Library, ISSN Sweden

Meghívott szakértők

(országok szerinti betűrendben)

Név	Ország	Intézmény
David Buckley	Belgium	GS1
David Baron	Egyesült Királyság	British Library, ISSN UK
David Thomas	Egyesült Királyság	FIPP (Fédération Internationale de la Presse Périodique = International Federation of the Periodical Press) NPA (Newsletter Publishers Association) PPA (Periodical Publishers Association)
Rollo Turner	Egyesült Királyság	ASA (Association of Subscription Agents)
Adriaan Lemmen	Hollandia	Koninklijke Bibliotheek, ISSN Centrum Nederland
Paul Mostert	Hollandia	Elsevier

Szakmai beszámoló

Az előző, 2004 októberében Washingtonban rendezett találkozón az **ISO/TC 46/SC 9/WG 5** munkacsoport alapvető kérdésekben jutott megegyezésre. Sikerült meghatározni az ISSN azonosítás részletezettségi szintjét, és eldönteni, hogy a számadás jelenlegi mélységével folytatja a rendszer nyilvántartó/feltáró munkáját. Az ettől mindkét irányban eltérő igényeknek (melyek egyrészt magasabb, összefoglalóbb szintű azonosítást – másrészt alacsonyabb szintű, részletezettebb, termékazonosítást kérték számon) a rendszer más módszerekkel igyekszik eleget tenni. E módszerek kidolgozása ugyan nem e szabvány feladata, de tájékoztató jellegű mellékleteiben ki kell térnie az ISSN azonosító alkalmazására más, azt befogadó azonosító rendszerekkel együttműködve. A negyedik, amszterdami ülésen e tájékoztató mellékletek tartalmának előkészítése volt az egyik fő feladat.

Az összefoglaló, címszintű azonosítás, azaz, a különféle hordozókon megjelenő kiadványváltozatok együttes azonosíthatósága és visszakereshetősége érdekében egy új fogalom kerül bevezetésre, munkanevén a „címszintű ISSN” (title-level ISSN, „tissn”). Definíciója szerepelni fog a szabvány fogalm meghatározásai közt. Erre a célra a kiadvány eltérő hordozókon létrehozott kiadványváltozatait azonosító ISSN-ek közül a legkorábban kiutalt számot fogjuk felhasználni. E kinevezett azonosító a MARC21 rekordformátumban a 024-es mezőben kap helyet. A nemzetközi ISSN adatbázisban jelenleg szereplő rekordokban az ISSN Nemzetközi Központ programmal generálni fogja a hiányzó 024-es mezőket minden olyan esetben, amikor a rekordban 776-os „kapcsolódó” mező szerepel (amely a médiaváltozatokat kapcsolja össze). E kinevezett ISSN alkalmazható minden olyan szituációban, amikor a hordozótól független tartalom azonosítására van szükség, pl. tartalomfeltáró, referáló és indexelő adatbázisokban/szolgáltatásokban, folyóiratcikkek teljes szövegű hozzáférését biztosító szolgáltatásokban stb. Az Interneten elterjedt azonosítórendszerek közül a DOI, az URN, az InfoURI és az OpenURL, illetve ezek feloldó szolgáltatásai hasznosíthatják a kiemelt „tissn”-t. E globális azonosítókkal történő használatról tájékoztató melléklet készül.

A részletezettebb, termékszintű azonosítás megoldását az EAN13 használói közösségtől várja a munkacsoport, hiszen a vonalkódba eddig is beépítve szerepelt az ISSN. Egy tájékoztató melléklet ennek bemutatását is tartalmazni fogja.

Már az amszterdami találkozó előtt körözésre került a munkacsoporton belül az a tanulmány (egyébként a kiküldött munkája), amely az ISSN alkalmazási területének meghatározását és a lehetséges kivételek, illetve kötelezőségek elvszerű megfogalmazását elemezte. Az e-postán terjesztett hozzászólásokból kiderült, hogy a szabványalkotók zöme osztja azt a nézetet, miszerint az alkalmazhatóság korlátait a szabványban is rögzíteni kell, lehetőség szerint általánosított formában. Az ISSN Nemzetközi Központ hozzászólásában azonban azt igyekezett kifejteni, hogy mindezen szabályozás helye ne a szabvány szövegében, hanem azon kívül, az ISSN hálózat kézikönyvében legyen. Ha azonban a rokon-, ISBN-szabványt vesszük alapul, az alkalmazási terület igen általános megfogalmazásán kívül, helye kell legyen a szabványban egy olyan mellékletnek is, amely rögzíti a számadás alapelveit, fő szabályait, eljárásait. A kézikönyvnek erre kellene ráépülnie további magyarázatokkal és példákkal illusztrálva.

A munkacsoport végigment a szabványnak egy elnagyolt szövegváltozatán, főként tartalmi szempontból vizsgálva azt, bár terminológiai kiigazítások is elhangzottak. Az eddigi elvi megállapodásoknak megfelelő első szövegezést az ISSN Nemzetközi Központ fogja elkészíteni április közepére, és a munkacsoport következő ülésén, április 25-26-án fogjuk megvitatni és olyan formára hozni, hogy körözésre kerülhessen az ISO tagtestületekhez 2005 májusában, a módosított határidőn belül. A tervek szerint a szövegtervezettel együtt egy tájékoztató háttéranyagot is mellékelünk a körözéshez, amely magyarázatul szolgál a „tissn” bevezetésére, és előre jelzi az ISSN Nemzetközi Központ által megvalósítandó gyorskereső szolgáltatás kialakítását, mely könnyen hozzáférhetővé teszi majd e kijelölt azonosítókat is, segítve ezzel használatba vételüket.

A következő találkozóra Párizsba kaptunk meghívást a francia nemzeti könyvtártól, a Bibliothèque de France-tól.

Budapest, 2005. február 11.

Gazdag Tiborné csv., Magyar ISSN Nemzeti Központ ig.